

Oslo

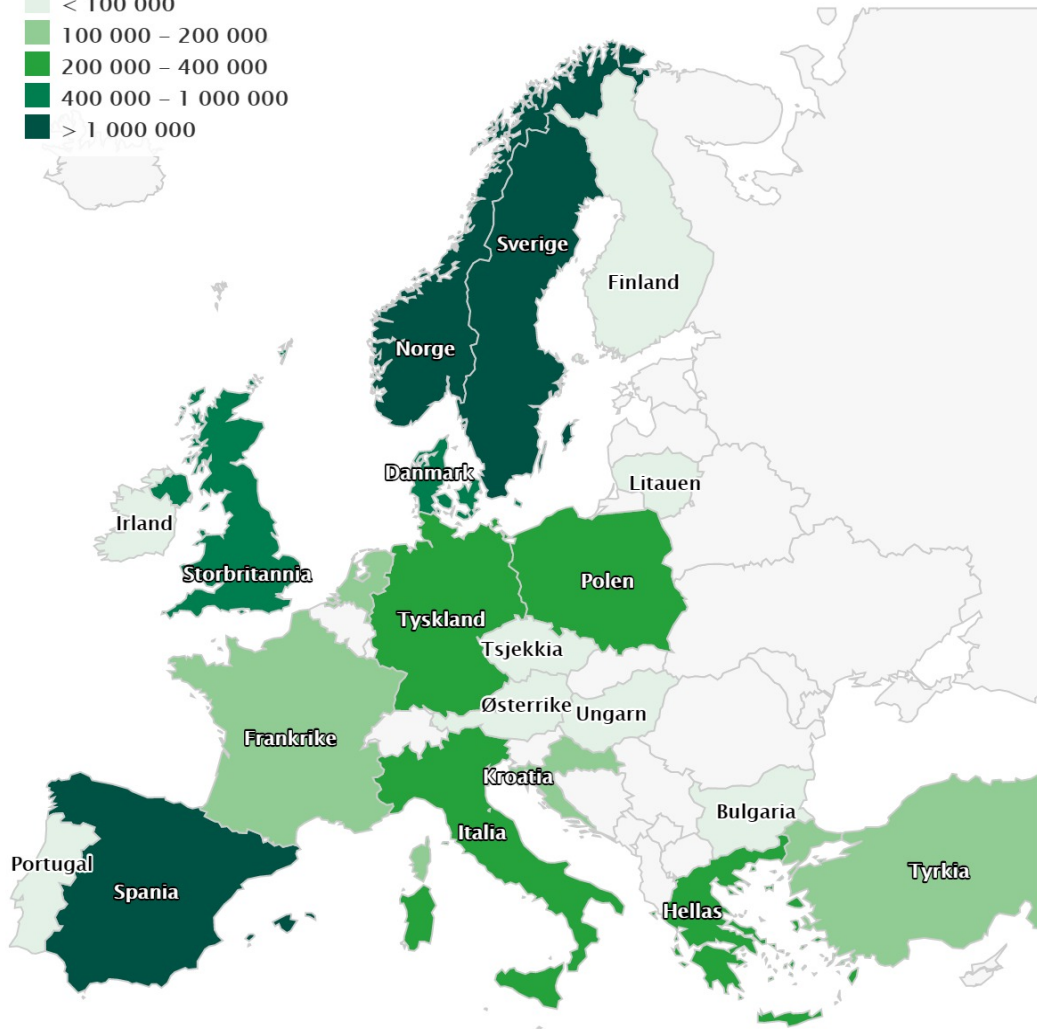
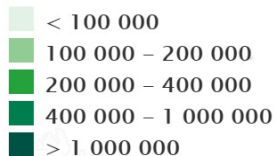
Vaksinasjon og reiseråd ved reiser til Europa – Hvilke anbefalinger gjelder for ulike type reiser, risikofaktorer?

Mone Tsahai Kildal
Avdelingshelsesykepleier
CTH® – Certificate in Travel Health
Grünerløkka Smittevern
Bydel Grünerløkka
Oslo kommune

Vaksinedagene 27. september 2019

Figur 1. De 20 mest populære ferielandene i Europa 2018 for nordmenn

Antall reiser

Kilde: [SSB](#)

2018 våre favoritt ferieland i Europa:

- 1.Sverige
- 2.Spania
- 3.Danmark
- 4.Storbritannia
- 5.Tyskland
- 6.Hellas
- 7.Italia
- 8.Polen
- 9.Kroatia
- 10.Tyrkia

Type utenlandsreise

GRUPPE I

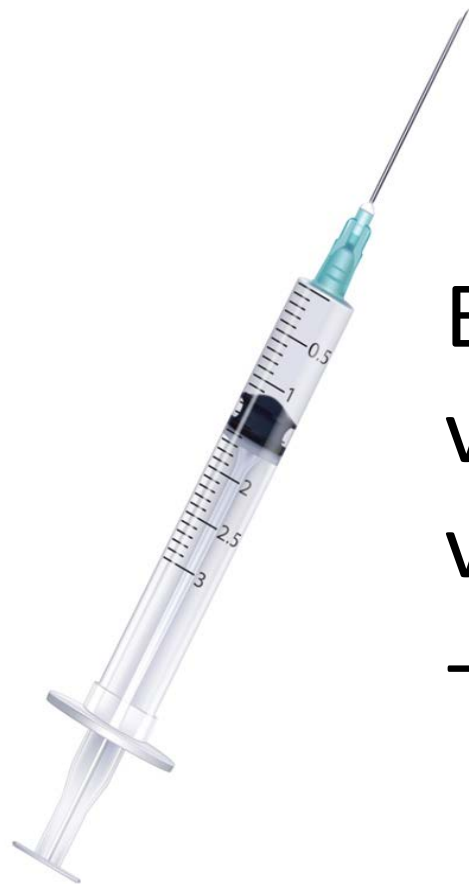
- Forretnings- og turistreiser til byer og turiststeder med god hotellstandard, mat/hygiene og gode sanitære forhold

GRUPPE II

- Lang- eller kortvarige reiser eller opphold i områder med dårlige hygieniske og sanitære forhold, og/eller nær og langvarig kontakt med lokalbefolkningen. For eksempel arbeidsopphold, ryggsektur, innvandrere på besøk til tidligere hjemland

Difteri, tetanus, pertussis og polio

Boosterdose anbefales til alle voksne som ikke har tatt vaksinen siste 10 år
- også ved reiser innad i Norge

Meslinger, røde hunder og kusma

- Større utbrudd av meslinger og lav vaksinasjonsdekning i mange europeiske land gjør at MMR vaksinasjon er viktig for:
- Tidligere uvaksinerte uten naturlig immunitet
- Barn 9 – 15 måneders alder (helsestasjonen)
- Individuell lege vurdering for barn i alderen 6 – 9 måneder for evt. off-label bruk
- Oppdatert informasjon om tilfeller i Europa på nettsidene til ECDC – www.ecdc.europa.eu

Oslo

Land med sirkulerende smitte

- Albania
- Bosnia-Herzegovina
- Frankrike
- Georgia (Asia)
- **Hellas**
- **Italia**
- Kirgisistan (Asia)
- **Polen**
- Romania
- Russland
- Serbia
- **Storbritannia og Nord-Irland**
- Tsjekkia
- **Tyrkia**
- **Tyskland**
- Ukraina

Land med liten risiko for smitte

- Norge
- **Sverige**
- **Danmark**
- Finland
- Island
- **Spania**
- **Kroatia**
- Portugal
- Montenegro
- Kypros

Uthevet skrift: Populære ferieland 2018

<https://www.fhi.no/meldinger/oppdater-liste-over-land-med-sirkulerende-smitte-av-meslinger/>

Hepatitt A

- Fra juni 2019 anbefaler FHI **ikke lenger** hepatitt A vaksine til gruppe-I reiser til følgende land i regionen:
 - Albania
 - Bosnia-Hercegovina
 - Hviterussland
 - Montenegro
 - Russland (europeisk del)
 - Serbia

<https://www.fhi.no/nyheter/2019/oppdaterte-rad-om-vaksiner-ved-utenlandsreiser/>

Hepatitt A – økt risiko

- Risikogruppe for hepatitt A er menn som har sex med menn (MSM). Vaksinasjon anbefales
- Seneste store utbrudd i miljøet var i Storbritannia, Nederland og Tyskland i 2016-2017

Tyfoidfeber

FHI anbefaler **ikke lenger tyfoidfeber
vaksine ved reiser til følgende land:**

- Albania
- Bosnia-Hercegovina
- Bulgaria
- Hviterussland
- Kosovo
- Moldova
- Montenegro
- Nord-Makedonia
- Romania
- Serbia
- Ukraina

Meningokokk C

- Tilfeller av meningokokk C har blitt rapportert de siste årene fra flere europeiske land blant menn som har sex med menn (MSM)
- FHI anbefaler MSM som deltar aktivt på arenaer for tilfeldig sex og har intim kontakt med mange partnere, bør vurdere å ta vaksine mot meningokokksykdom uavhengig om arenaen er i utlandet eller i Norge

Meningokokk B

- Økende meningokokk B i flere europeiske land
- Vaksine inngår i enkelte lands barnevaksinasjonsprogram, eksempel Litauen
- Anbefales som tilleggsvaksine i andre land, eksempel Spania

Don't let rabies kill this image

Vaccinate dogs now!

Rabies kills nearly **60 000 people per year**.
Most of them are children, infected by a dog's bite.
By vaccinating dogs, you can protect your family and community.

World Rabies Day 2019 28. September

I følge FHI får årlig 100-150 personer i Norge posteksponeringsprofylakse etter dyrebitt de har pådratt seg ved reiser i rabies-endemiske områder

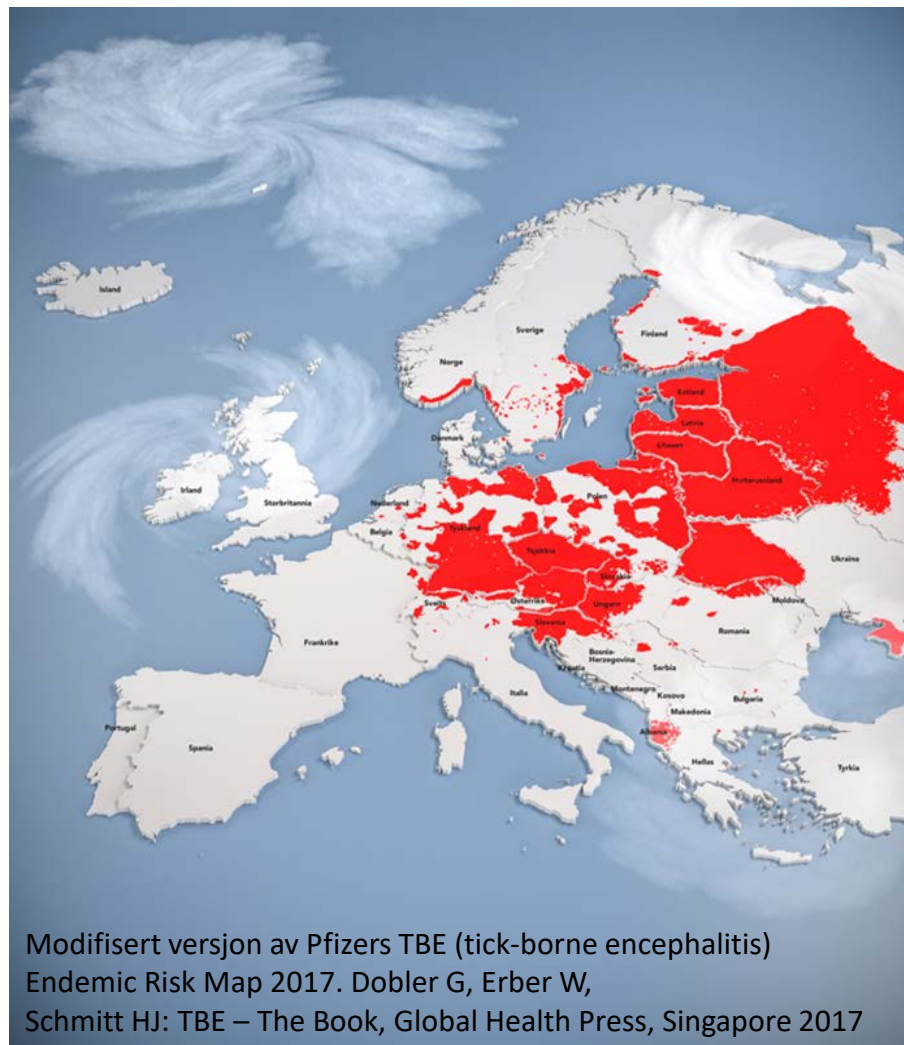
Rabies

- I 2018 ble det i Europa rapportert i underkant av 1600 tilfeller av **rabies hos ville dyr** (hovedsakelig rev i) og i underkant av 3000 tilfeller **blant husdyr** (hovedsakelig hunder, katter og storfe). Påvist i 40 **flaggermus** i 2018
- Dyrerabies i Europa ble i 2018 i all hovedsak rapportert fra **Russland** og **Ukraina**, men også **Tyrkia, Moldova, Georgia, Polen** og **Romania** melder årlig tilfeller blant husdyr eller ville dyr

<https://www.fhi.no/nettpub/smittevernveilederen/sykdommer-a-a/rabies---veileder-for-helsepersonel/>

Flått og TBE forekomst

- Sverige
- Danmark - Bornholm
- Finland inkl. Åland
- Estland
- Latvia
- Litauen
- Russland
- Hviterussland
- Ukraina
- Polen
- Tyskland
- Tsjekkia
- Slovenia
- Slovakia
- Østerrike
- Ungarn
- Kroatia
- Albania

Seksuelt overførbare infeksjoner

- Forekomsten av seksuelt overførbare sykdommer har økt i Europa og det er også påvist antibiotika resistente bakterier
 - Gonoré
 - Syfilis
 - Klamydia
 - HIV
 - Herpes

Ferieflørt?

Her er det mest kjønnsykdommer

Gonoré:

- England (antibiotika-resistent gonoré)
- Irland
- Danmark
- Island

Syfilis:

- Island
- Moldova(utenfor EU)
- Russland
- Malta
- England
- Spania
- Tyskland

Forekomst av vektorsykdommer

Klimaendringer med et varmere og våtere Europa samt høy reiseaktivitet til tropiske områder gjør at vi tar med oss «eksotiske» sykdommer hjem med mulighet for videre innenlandssmitte;

- Vestnilfeber
- Denguefeber
- Chikungunya
- Malaria

Vestnilfeber

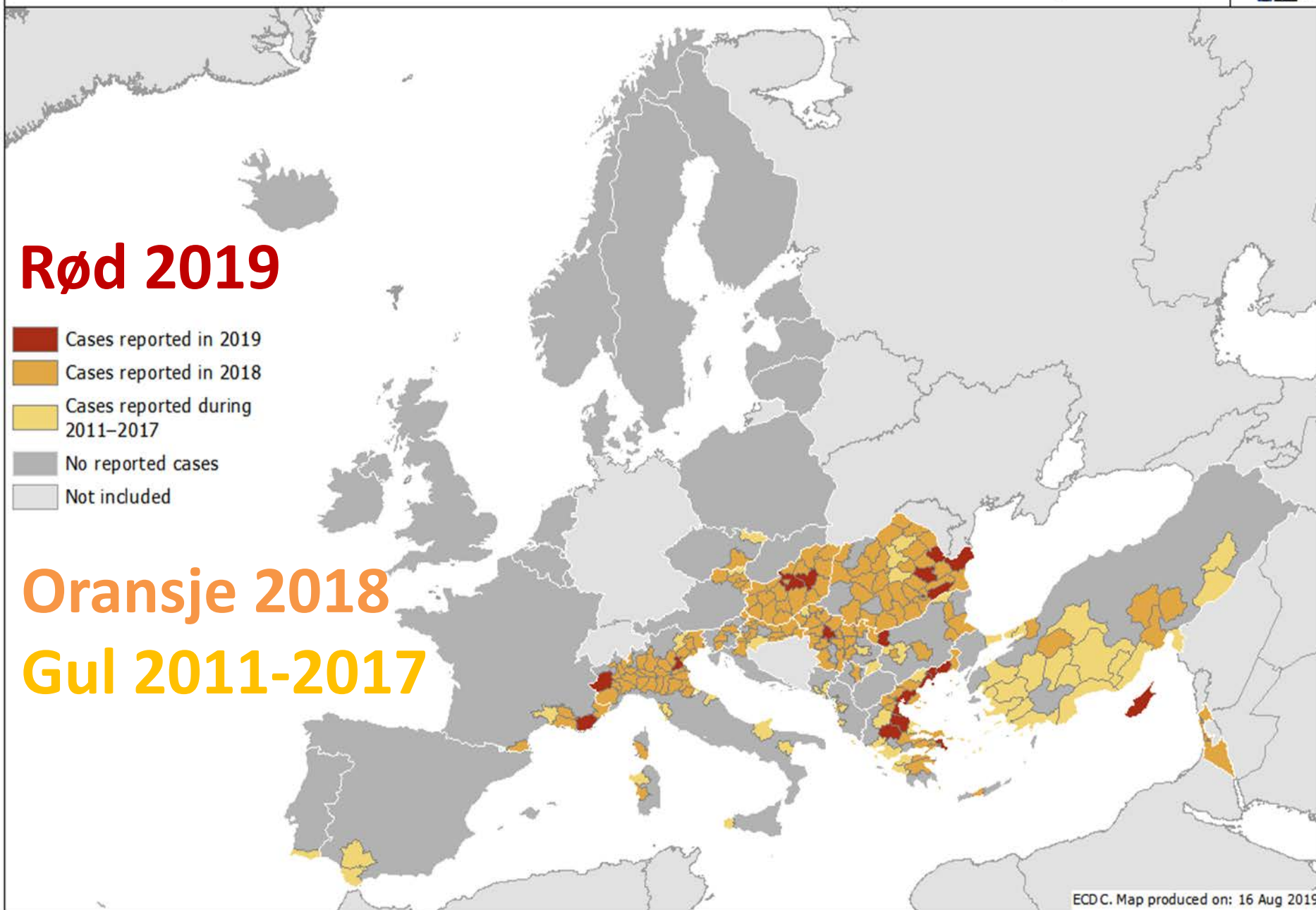
- Overføres med mygg Culex og Aedes
- Vestnilsesongen i Europa fra juni til slutten av november
- 2018 sesongen med rekordhøyt antall tilfeller; Italia (576), Serbia (415), Hellas (311), Romania (277), Ungarn (215), Israel (128)
- Viktig med god myggstikkprofylakse spesielt i forbindelse med soloppgang og solnedgang; Aedes og kveld/natt; Culex

Rød 2019

- Cases reported in 2019
- Cases reported in 2018
- Cases reported during 2011–2017
- No reported cases
- Not included

Oransje 2018

Gul 2011-2017

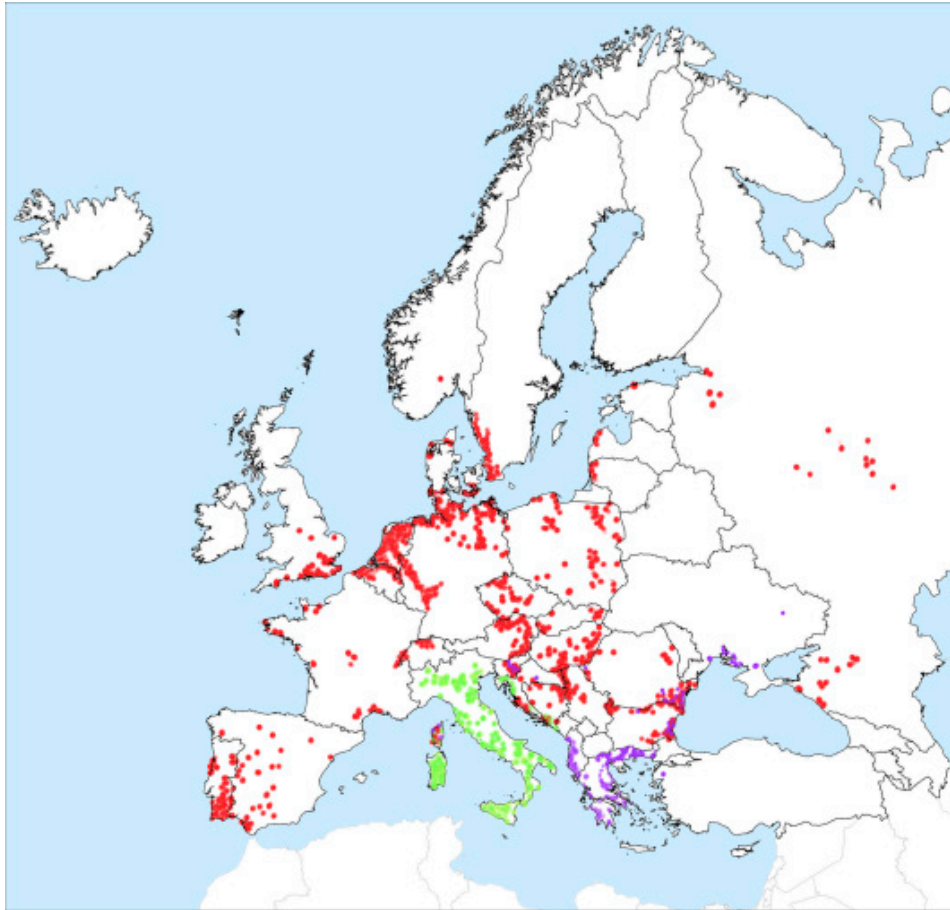

Denguefeber og Chikungunya

- Denguefeber enkelttilfeller siden 2010 i Kroatia, Hellas, Frankrike og Spania
- 2012 utbrudd på Madeira med 2182 tilfeller
- Chikungunya første utbruddet i Italia i 2007
- 2018 tilfeller i Spania, Italia og Frankrike

Malaria

Malaria ble utryddet i Europa i 1970 årene. I de seneste årene har det vært flere tilfeller av innenlandssmitte i sørlige deler, eksempel Hellas.

Geographical distribution of three important malaria vectors:

Anopheles atroparvus (red)

An. labranchiae (green)

An. sacharovi (purple)

Nyttige lenker

Folkehelseinstituttet

- <https://www.fhi.no/sv/vaksine/reisevaksiner/verden/vaksiner-ved-reise-til-europa/>

ECDC - European Centre for Disease Prevention and Control

- <https://ecdc.europa.eu/en/home>

NHS, National Service Scotland

- <https://www.fitfortravel.nhs.uk/home>